

Na osnovu člana 39. stav (1) Zakona o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine na 19. sjednici održanoj 17.12.2015. godine, donijelo je

KODEKS O AUDIOVIZUELNIM MEDIJSKIM USLUGAMA I MEDIJSKIM USLUGAMA RADIJA

DIO PRVI – PREDMET I DEFINICIJE

Član 1. (Predmet)

Ovim kodeksom uređuju se osnovni principi programskih sadržaja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Zakonom o komunikacijama, Direktivom Evropske unije o audiovizuelnim medijskim uslugama i drugim pozitivno-pravnim domaćim i međunarodnim dokumentima.

Član 2. (Definicije)

U svrhu tumačenja ovog kodeksa, koristit će se sljedeće definicije:

- **Agencija** označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;
- **Audiovizuelna medijska usluga** označava uslugu definisanu čl. 57. i 58. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH“, broj 10/08), čija je osnovna namjena pružanje programa u cilju informisanja, razonode ili obrazovanja šire javnosti putem elektronskih komunikacijskih mreža, a koja je pod uredničkom odgovornošću pružaoca ove medijske usluge. U audiovizuelnu medijsku uslugu ubrajaju se televizijsko emitovanje, audiovizuelna medijska usluga na zahtjev (*video na zahtjev*) i/ili audiovizuelne komercijalne komunikacije;
- **Audiovizuelna medijska usluga na zahtjev** (*video na zahtjev*) označava nelinearnu audiovizuelnu medijsku uslugu koju pruža pružalac ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na osnovu ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa sačinjenog od strane pružaoca ove medijske usluge;
- **Audiovizuelni program** označava redoslijed pokretnih slika sa ili bez zvuka, koji predstavlja zasebni element u programskoj šemi uspostavljenoj od strane pružaoca audiovizuelne medijske usluge, a čiji oblik i sadržaj je uporediv s oblikom i sadržajem televizijskog emitovanja;
- **Televizijsko emitovanje** označava linearnu audiovizuelnu medijsku uslugu pruženu u svrhu gledanja programa na osnovu programske šeme;

- **Medijska usluga radija** označava uslugu čija je osnovna namjena pružanje programa u cilju informisanja, razonode ili obrazovanja šire javnosti putem elektronskih komunikacijskih mreža, a koja je pod uredničkom odgovornošću pružaoca ove medijske usluge. U medijsku uslugu radija se ubrajaju radijsko emitovanje, medijska usluga radija na zahtjev i/ili komercijalne komunikacije na radiju;
- **Medijska usluga radija na zahtjev** označava nelinearnu medijsku uslugu radija koju pruža pružalac ove medijske usluge u svrhu slušanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na osnovu ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa sačinjenog od strane pružaoca ove medijske usluge;
- **Radijski program** označava redoslijed zvučnih i govornih sadržaja koji predstavlja zasebni element u programskoj šemi uspostavljenoj od strane pružaoca medijske usluge radijskog emitovanja;
- **Radijsko emitovanje** označava linearnu medijsku uslugu radija pruženu u svrhu slušanja programa na osnovu programske šeme;
- **Komercijalne komunikacije** označavaju audiovizuelne komercijalne komunikacije i komercijalne komunikacije na radiju;
- **Audiovizuelne komercijalne komunikacije** označavaju vizuelne prikaze, sa ili bez zvuka, koji imaju za cilj da promovišu, direktno ili indirektno, proizvode, usluge ili imidž fizičkog ili pravnog lica koje se bavi ekonomskom aktivnošću. Takvi vizuelni prikazi prate ili su uključeni u program u zamjenu za novčanu nadoknadu ili sličnu protuuslugu ili u svrhu samopromocije. Oblici audiovizuelnih komercijalnih komunikacija uključuju, između ostalog, televizijsko oglašavanje, sponzorstvo, teletrgovinu i plasman proizvoda;
- **Komercijalne komunikacije na radiju** označavaju zvučne i govorne sadržaje koji imaju za cilj da promovišu, direktno ili indirektno, proizvode, usluge ili imidž fizičkog ili pravnog lica koje se bavi ekonomskom aktivnošću. Takvi sadržaji prate ili su uključeni u program u zamjenu za novčanu nadoknadu ili sličnu protuuslugu, ili u svrhu samopromocije. Oblici komercijalnih komunikacija na radiju uključuju, između ostalog, oglašavanje, sponzorstvo, teletrgovinu i plasman proizvoda;
- **Pružalac medijskih usluga** označava fizičko ili pravno lice koje snosi uredničku odgovornost za odabir audiovizuelnog ili radijskog sadržaja, način organizacije i prezentacije tog sadržaja;
- **Televizijska stanica** označava pružaoca medijske usluge televizijskog emitovanja;
- **Radijska stanica** označava pružaoca medijske usluge radijskog emitovanja;
- **Urednička odgovornost** označava provođenje djelotvorne kontrole nad odabirom, organizacijom i prezentacijom audiovizuelnog ili radijskog sadržaja, bilo u obliku

- hronološkog rasporeda, ako se radi o televizijskom ili radijskom emitovanju, ili u obliku kataloga, ako se radi o medijskoj usluzi na zahtjev;
- **Reemitovani program** označava program koji jedan pružalac medijske usluge emituje, a drugi pružalac medijske usluge ga, u isto vrijeme, u potpunosti preuzima u svrhu emitovanja;
 - **Javni interes** označava interes javnosti da raspolaže informacijama o pitanjima i događajima od općeg društvenog značaja, uključujući, ali ne ograničavajući se na zaštitu javnog zdravlja i sigurnosti, otkrivanje ili objelodanjivanje krivičnih djela, sprečavanje obmanjivanja javnosti, razotkrivanje nekompetentnosti ili korupcije u javnoj službi i sl.;
 - **Pristojnost** označava standarde ponašanja i govora koji se smatraju prihvatljivim u kontekstu prosječnog gledaoca ili slušaoca;
 - **Ranjivo lice** označava socijalno i/ili zdravstveno insuficijentno lice, uključujući, između ostalog, lica s poteškoćama u učenju, zdravstveno-mentalnim problemima, psihičkim oboljenjima ili lica koje pate od gubitka pamćenja, bolesna lica, lica koja su preživjela traumu, žrtve nasilja i porodice nestalih;
 - **Maloljetnik** je lice mlađe od 18 godina;
 - **Mlađi punoljetnik** je lice između 18. i 21. godine;
 - **Reality program** označava televizijski žanr, obično bez detaljno razrađenog scenarija, u kojem se prikazuje život grupe učesnika u izolovanom prostoru koji se stalno nalaze u kadru video kamere i u zoni mikrofona, a koji pokušavaju pobijediti i osvojiti nagradu;
 - **Pseudoreality program** označava program koji prikazuje određene autentične ili izmišljene životne situacije, čiji je fokus na dramatizaciji i konfliktima, prema unaprijed utvrđenom scenariju, npr. rekonstrukcije događaja koje mogu da uključuju ali nisu ograničene na bračne prevare, krivična djela, teške životne situacije;
 - **Paranormalna pojava** označava fenomen izvan ranga normalnih doživljaja koji se mogu naučno dokazati;
 - **Parapsihologija** označava pseudonauku koja se bavi naučno neobjašnjivim pojavama i obuhvata područje izvan medicinsko-psihološke stvarnosti koje nije naučno dokazivo;
 - **Alternativna medicina** označava one komplementarne i alternativne metode i postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije koje su na odgovarajući način regulisane primjenjivim propisima iz područja zdravstvene zaštite;
 - **Nadriljekarstvo** označava bavljenje liječenjem ili bilo kojom drugom zdravstvenom djelatnošću bez posjedovanja propisane stručne spreme;

- **Prozelitizam** označava nastojanje da se direktno pridobivaju ili pozivaju gledaoci/slušaoци da pristupe nekoj crkvi ili vjerskoj zajednici;
- **Pornografski sadržaj** označava sadržaj s detaljnim prikazima seksualnih aktivnosti čija je primarna namjera podizanje seksualnog uzbuđenja ili stimulacija publike eksplicitnim prikazivanjem scena seksa, uključujući penetraciju, te scena spolnih organa tokom seksualnog odnosa.

DIO DRUGI – OPĆI PROGRAMSKI PRINCIPI

Član 3. (Osnovni principi)

- (1) U audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija poštivat će se ljudsko dostojanstvo i osnovna prava drugih, te će se ohrabrivati slobodno oblikovanje mišljenja.
- (2) Pružalac medijske usluge u svojim sadržajima će osigurati poštivanje etničkih, kulturnih i vjerskih razlika u Bosni i Hercegovini.
- (3) Pružalac medijske usluge neće pružati sadržaje koji uključuju bilo kakvu diskriminaciju ili predrasude na osnovu spola, rase, etničke pripadnosti, nacionalnosti, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, posebnih potreba, dobi, seksualne orijentacije, društvenog porijekla, kao i svaki drugi sadržaj koji ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućí ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, njegovih prava i sloboda.
- (4) Pružalac medijske usluge slobodan je u kreiranju i uređivanju svojih sadržaja, uz poštivanje profesionalnih i općeprihvaćenih vrijednosnih i etičkih standarda.
- (5) Pružalac medijske usluge će osigurati da se općeprihvaćeni standardi pristojnosti primjenjuju u audiovizuelnim i radijskim programima.
- (6) Audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija neće ni na koji način zloupotrebjavati i/ili manipulirati sujevjerjem, strahovima ili lakovjernošću pojedinaca ili javnosti, niti će podsticati na potencijalno štetna ponašanja.
- (7) Pružalac medijske usluge odgovoran je za sve sadržaje bez obzira na njihov izvor, kao i za profesionalne aktivnosti koje poduzimaju njegovi zaposleni. Ovi sadržaji obuhvataju vlastiti, kupljeni/nabavljeni, reemitovani i razmijenjeni program, najave programa, SMS i druge poruke publike, kao i komercijalne komunikacije.
- (8) Pružalac medijske usluge će posvetiti posebnu pažnju tretmanu ranjivih lica koja se pojavljuju u njegovim sadržajima.
- (9) Audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija neće prenositi jasan i neposredan rizik od uzrokovanja negativnih posljedica koje uključuju, ali se ne ograničavaju na smrt,

povrede, štetu nanesenu imovini ili drugu vrstu nasilja, ili ometanje policijskih aktivnosti i medicinskih usluga ili aktivnosti drugih službi za održavanje javnog reda i sigurnosti.

**Član 4.
(Govor mržnje)**

- (1) Audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija neće ponižavati, zastrašivati ili podsticati na mržnju, nasilje ili diskriminaciju protiv lica ili grupe na osnovu spola, rase, etničke pripadnosti, nacionalnosti, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, posebnih potreba, dobi, seksualne orijentacije, društvenog porijekla ili na osnovu bilo koje druge okolnosti koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, njegovih prava i sloboda.
- (2) Audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija neće stvarati jasan i neposredan rizik od podsticanja mržnje, nasilja ili diskriminacije protiv lica ili grupe po osnovama iz stava (1) ovog člana, ili koji od strane publike može biti protumačen kao podsticanje na mržnju, nasilje, nered i nemire, ili koji bi mogao izazvati ili podsticati krivična djela.
- (3) Izuzetak od st. (1) i (2) ovog člana su audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija koje su dio naučnog, autorskog ili dokumentarnog rada i/ili predstavljaju dio objektivnog novinarskog izvještavanja i objavljene su bez namjere da se podstiču radnje navedene u st. (1) i (2) ovog člana, odnosno s namjerom da se kritički ukaže na takve radnje.

**Član 5.
(Pravičnost i nepristrasnost)**

- (1) Audiovizuelnim i radijskim programima će se osigurati tačnost iznesenih informacija u svim programima, a posebno u informativno-političkim i programima o tekućim događajima. Sve uočene greške će blagovremeno biti ispravljene.
- (2) Audiovizuelnim i radijskim programima će se osigurati da svi programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima, budu pravični, nepristrasni i izbalansirani. Pravičnost, nepristrasnost i izbalansiranost postižu se objavljivanjem svih suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.
- (3) Audiovizuelnim i radijskim programima neće se tendenciozno promovisati interesi jednog političkog subjekta ili bilo koje grupe ili pojedinca, niti će se dozvoliti da prevlada jedno mišljenje ili stanovište kada se radi o kontroverznim političkim, privrednim i drugim temama od javnog interesa.
- (4) Voditelji i reporteri, autori programa, moderatori u informativno-političkim i programima o tekućim događajima, te debatnim programima i diskusijama mogu izraziti lična mišljenja i stanovišta u vezi s kontroverznim političkim, privrednim i drugim temama od javnog interesa. Ova lica, međutim, neće koristiti prednost stalnog pojavljivanja u programima da bi promovisala vlastite stavove i mišljenja na način na koji bi se mogla

narušiti neophodna nepristrasnost i izbalansiranost. Lični stavovi i mišljenja ovih lica će biti jasno naznačeni, kako bi ih publika mogla jasno prepoznati kao takve.

- (5) Spiker i/ili voditelj programa vijesti će se ograničiti na nepristrasno prenošenje informacija, bez iznošenja ličnih stavova, bilo verbalnom ili neverbalnom komunikacijom.
- (6) Komentar će uvijek biti jasno odvojen od vijesti.
- (7) Audiovizuelnim i radijskim programima će se osigurati pravičan tretman pojedinaca i organizacija.
- (8) Kada se u audiovizuelnim i radijskim programima iznose navodi o nekompetentnosti pojedinaca ili organizacija, ili ako sadrže negativne konotacije na račun bilo kojeg pojedinca ili organizacije, odnosno njihovih postupaka, onima čije se ime spominje će se pružiti prilika da učestvuju u datom programu ili da komentarišu navode. Ukoliko ti pojedinci ili organizacije odbiju učešće u programu ili davanje izjave, zvaničnim službenim zabilješkama će se dokumentovati svaki kontakt ili pokušaj kontakta s njima, a iste će biti arhivirane u periodu od šest sedmica od dana emitovanja programa na koji se odnose. Ova se obaveza ne odnosi na emitovanje informacija koje uslijed hitnosti i/ili javnog interesa ne trpe odlaganje, kada će se s tim pojedincima ili organizacijama stupiti u kontakt čim to okolnosti budu dozvoljavale.

Član 6. (Pravo na odgovor)

- (1) Svako fizičko ili pravno lice ima pravo podnijeti zahtjev za objavu odgovora na informaciju objavljenu u audiovizuelnom ili radijskom programu kojim su bila povrijeđena njegova prava ili interesi.
- (2) Odgovor će biti dostavljen pružaocu medijske usluge u pisanoj formi putem pošte, telefaksa ili elektronske pošte u roku od 14 dana od objave informacije. Odgovor će biti naslovljen na pružaoca medijske usluge koji je emitovao predmetni program, imati u naslovu referencu na zahtjev za objavu odgovora/ispravke, bit će obrazložen i potpisan od strane fizičkog ili pravnog lica na koje se odnosi objavljena informacija, te biti ograničen na ispravke navoda iz objavljenog programa.
- (3) Odgovor ili dio odgovora koji se odnosi na ispravljanje netačnih ili nepotpunih informacija će biti objavljen u prvom narednom izdanju programa u kojem je objavljena informacija na koju se daje odgovor. Ukoliko to nije moguće, odgovor će biti objavljen u vremenski najbližem i tematski najrodnijem programu.
- (4) Objava odgovora ili dijela odgovora neće biti popraćena protuodgovorom ili dodatnim komentarom, pogotovo ako je riječ o informativno-političkim programima. Ovo ograničenje se ne odnosi na pripremu i objavljivanje dodatnih informacija u vezi s temom na koju se odgovor odnosi, s tim da te informacije neće ugroziti samu svrhu odgovora.

- (5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, objava odgovora se može odbiti u sljedećim slučajevima:
- a) ukoliko odgovor predstavlja ili je u vezi s protupravnom radnjom;
 - b) ukoliko odgovor otvara mogućnost pokretanja građanske parnice protiv onog kome je podnesen zahtjev za odgovor;
 - c) ukoliko bi objava odgovora predstavljala kršenje odredbi ovog kodeksa.
- (6) Pružalac medijske usluge će, u slučaju odbijanja objave odgovora, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva o razlozima takve odluke.

Član 7.

(Lažni ili zavaravajući audiovizuelni i radijski programi)

- (1) Audiovizuelni i radijski programi neće nuditi bilo kakav sadržaj za kojeg se zna ili se može utvrditi da je lažan ili zavaravajući na osnovu zdravog razuma ili rutinskom provjerom, ili za kojeg postoji opravdana pretpostavka da je lažan ili zavaravajući.
- (2) Ako se za audiovizuelni i radijski program naknadno ispostavi da je lažan ili zavaravajući, objavit će se ispravka u najkraćem roku.

Član 8.

(Nasilje i druga štetna ponašanja)

- (1) Prikazivanje scena nasilja i posljedica nasilja, nasilnog ponašanja, te zvučni ili vizuelni opisi nasilja bit će opravdani kontekstom i neće se pretjerano naglašavati u sadržajima pružaoca medijskih usluga.
- (2) U sadržajima pružaoca medijskih usluga neće se, uzimajući u obzir kontekst, podsticati, ohrabrivati ili veličati nasilje, antisocijalno ponašanje, ponašanje koje je štetno za zdravlje ili sigurnost, a naročito ukoliko se publika ohrabruje da imitira takvo ponašanje.
- (3) Prilikom prikazivanja rekonstrukcije krivičnih djela, nasilja i drugog štetnog ponašanja, pružalac medijske usluge će osigurati vizuelno upozorenje da se radi o rekonstrukciji tokom cijelog trajanja takvog sadržaja.
- (4) Zloupotreba alkohola i opojnih droga neće ni na koji način biti predstavljena kao prihvatljivo ponašanje, niti će se ohrabrivati ili opravdavati u sadržajima pružaoca medijske usluge.

Član 9.

(Upozorenja za publiku)

Audiovizuelni i radijski programi, uključujući i priloge u informativno-političkim i programima o tekućim događajima koji mogu uznemiriti publiku (npr. scene nasilja, posljedica nasilja ili prirodnih katastrofa, snimci žrtava nesreće, prizora nakon nesreće i sl.), najavit će se odgovarajućim upozorenjem.

Član 10.
(Reality programi i pseudoreality programi)

Reality programi i pseudoreality programi će biti emitovani samo u periodu između 24:00 i 06:00 sati. Ovo ograničenje se ne primjenjuje na sadržaje koji se prikazuju uz tehničku zaštitu, kao ni na audiovizuelne medijske usluge na zahtjev.

Član 11.
(Prozelitizam)

Audiovizuelni i radijski programi neće vršiti utjecaj na publiku da pristupi određenoj crkvi ili vjerskoj zajednici ili da promijeni svoju vjeru.

Član 12.
(Paranormalne i parapsihološke pojave)

- (1) Svi sadržaji koji se bave paranormalnim i parapsihološkim pojavama će biti posebno izbalansirani u smislu upoređivanja naučnih i vannaučnih postavki vezanih za ove fenomene.
- (2) Svi sadržaji koji se bave promocijom paranormalnih i parapsiholoških pojava i sličnih pojava kao metode rješavanja zdravstvenih i drugih životnih problema, naročito oni u kojima se daju individualni savjeti publici, će biti emitovani samo u periodu između 24:00 i 06:00 sati. Ova ograničenja se ne primjenjuju na sadržaje koji se prikazuju uz tehničku zaštitu, kao ni na medijske usluge na zahtjev.

Član 13.
(Alternativna medicina)

Svi sadržaji koji se bave alternativnom medicinom sadržavat će jasne i nedvosmislene naznake da se radi o načinima liječenja koji nisu zasnovani na važećoj medicinskoj doktrini, te neće takve načine liječenja propagirati kao jedine ili najbolje. U ovim sadržajima poželjno je osigurati mišljenje ili učešće ovlaštenog stručnjaka iz područja medicine.

Član 14.
(Nadriljekarstvo)

Neće se pružati sadržaji koji se bave nadriljekarstvom, osim ukoliko se ne ukazuje na štetne posljedice istog.

Član 15.
(Izveštavanje o sudskim procesima)

- (1) Pružalac medijske usluge će objektivno i tačno izvještavati o sudskim procesima. Ovo izvještavanje podrazumijeva i objavljivanje informacija o sudskim i tužilačkim

odlukama, uključujući oslobađajuće presude, odluke o neprovođenju istrage i obustave istrage.

- (2) Pružalac medijske usluge će poštivati pretpostavku nevinosti do donošenja pravosnažne sudske odluke.
- (3) Pružalac medijske usluge će, u toku trajanja sudskog postupka, poštivati pravo na privatnost svih lica uključenih u taj postupak u bilo kojem svojstvu. Posebna zaštita će biti pružena maloljetnim i drugim ranjivim licima, kao i žrtvama, svjedocima i porodicama žrtava, svjedoka, osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica.
- (4) U slučajevima u kojima su primjenjive zakonske zabrane ili ograničenja otkrivanja identiteta svjedoka, pružalac medijske usluge će naročito obratiti pažnju da ne objavljuje informacije koje bi mogle otkriti ili uputiti na trag koji bi mogao dovesti do identifikacije svjedoka. Također, posebna pažnja će se obratiti pri objavljivanju informacija koje bi, u kombinaciji s informacijama objavljenim drugdje, mogle dovesti do otkrivanja identiteta svjedoka.
- (5) Identitet žrtava seksualnih napada neće biti otkriven direktno, niti indirektno objavljivanjem materijala koji bi mogli dovesti do otkrivanja identiteta takvih žrtava, osim ukoliko žrtve same ne pristanu ili u slučaju prethodno pribavljenog odobrenja nadležnog organa.
- (6) Prilikom izvještavanja iz sudnica ili snimanja u sudnicama koje je prethodno dozvolio nadležni organ, moraju se poštivati odredbe st. (1) do (5) ovog člana.

Član 16.

(Učešće publike u audiovizuelnim i radijskim programima)

- (1) Audiovizuelni i radijski programi u kojima publika ima mogućnost učešća putem pozivanja, slanja poruka, te korištenjem drugih načina komunikacije, će sadržavati jasne informacije i uslove za učešće u istim.
- (2) Ukoliko se učešće publike u audiovizuelnim i radijskim programima ostvaruje putem usluge dodatne vrijednosti, gledaocu/slušaoцу koji učestvuje u programu, uključujući gledaocu/slušaoцу na čekanju, naplatit će se cijena po pozivu, a ne po vremenu trajanja poziva.
- (3) Broj putem kojeg se ostvaruje učešće publike i cijena usluge, uključujući cijenu PDV-a i druge podatke vezane za pozivanje, bit će jasno istaknuti na ekranu na način da veličina istaknute cijene usluge, uključujući cijenu PDV-a i druge podatke vezane za pozivanje, neće biti manja od 2/3 veličine istaknutog broja.
- (4) Ukoliko audiovizuelni i radijski programi ne podrazumijevaju direktno uključenje gledalaca/slušalaca, nego druge oblike učešća putem pozivanja istaknutog broja na ekranu, naplatit će se cijena po pozivu, a ne po vremenu trajanja poziva.

- (5) Na početku programa u kojima se publici pruža mogućnost ostvarivanja novčanih dobitaka, nagrada ili usluga kroz takmičenja, objavit će se nedvosmislena pravila o sadržaju, te novčanim dobitcima, robama, pravima ili uslugama koje se mogu ostvariti.
- (6) Audiovizuelni i radijski programi neće obmanjivati publiku netačnostima, dvosmislenostima, pretjerivanjima, nerealnim produžavanjem ili odgađanjem pružanja odgovora ili na bilo koji drugi način prikrivati pravu prirodu ovih sadržaja.
- (7) Nagradna pitanja ili zadaci u ovakvim programima neće biti takvi da je nemoguće ili krajnje nerealno očekivati da ciljana publika na njih može odgovoriti.
- (8) U audiovizuelnim i radijskim programima koji uključuju glasanje publike, učešće u anketama i sl., svaki će se put kod objave rezultata objaviti i ukupan broj pristiglih glasova.

Član 17. **(Zaštita privatnosti)**

- (1) Svako narušavanje privatnosti će biti opravdano dokazivim javnim interesom, a naročito kada se radi o maloljetnicima i licima koja ne obavljaju javne funkcije i inače nisu eksponirana u javnosti. Objavljivanje činjenica iz privatnog života pojedinca, bez njegovog znanja i saglasnosti moguće je samo u slučaju javnog interesa.
- (2) Informacije kojima se otkriva lokacija privatnog posjeda lica ili njegove porodice neće biti objavljene bez dozvole tog lica ili njegove porodice, izuzev u slučaju javnog interesa.
- (3) Kod prikazivanja scena nasilja, posljedica nasilja ili prirodnih katastrofa, nastojat će se napraviti ravnoteža između informisanja javnosti i pokazivanja saosjećanja i rizika od senzacionalizma koji bi izazvao bol ili mogućnost neopravdanog narušavanja privatnosti.
- (4) Ukoliko se u informativnim sadržajima izvještava o nesrećama ili porodičnim tragedijama, poštivat će se pravo na privatnost žrtava i drugih lica koja su pogođena tim događajima. Ovo se odnosi na sadržaje u kojima se direktno izvještava o događaju, kao i sadržaje u kojima se ovaj događaj naknadno spominje.
- (5) Osobe u stanju boli ili šoka neće biti izložene pritisku da daju intervjuue ili učestvuju u sadržajima pružaoca medijske usluge.
- (6) Identitet i lični podaci maloljetnika, te pojedinosti iz privatnog života i porodičnih odnosa neće se objavljivati u slučajevima u kojima bi objavljivanje ovih informacija dovelo do ugrožavanja dobrobiti i dostojanstva maloljetnika.
- (7) Maloljetnici i ranjiva lica koja nisu u stanju starati se sami o sebi neće biti ispitivani bez pisanog odobrenja roditelja, staratelja ili drugog lica koje ima zakonsku odgovornost za njih. U sadržajima u kojima se ukazuje na njihov težak položaj, a čiji je prvenstveni cilj animiranje javnosti u svrhu osiguranja pomoći, bit će jasno naznačen način na koji se pomoć može uputiti. Njihov identitet i lični podaci neće biti otkriveni u slučajevima kada

postoji opravdana sumnja da bi objavljivanje ovih informacija moglo dovesti do ugrožavanja njihove dobrobiti i dostojanstva.

- (8) Snimci telefonskih razgovora pružaoca medijske usluge sa pojedincima će se u audiovizuelnim i radijskim programima objavljivati uz prethodno odobrenje sagovornika, koji će biti upoznat s razlozima poziva i obaviješten da se razgovor snima, izuzev u slučaju javnog interesa.
- (9) Za prikazivanje snimaka slučajnih prolaznika, odnosno anonimnih lica, a iz kojih se jasno vidi da su slučajno snimljeni, nije potrebna saglasnost tih lica.
- (10) Ukoliko se na javnim mjestima snimaju i kontaktiraju slučajni prolaznici u uličnim anketama, „skrivenim kamerama“ i slično, bit će prikazani snimci samo onih lica koja su dala svoju saglasnost.

Član 18.

(Označavanje repriza, snimaka i arhivskog materijala)

- (1) Reprize programa i snimke sportskih prenosa će se označiti kao takve tokom cjelokupnog trajanja.
- (2) Reprize koje u sebi sadrže elemente interakcije s gledaocima/slušaoциma (reality show i druga takmičenja s pozivom na glasanje, interaktivni kvizovi, rasprava o političkim i/ili društvenim temama i sl.) bit će označene kao takve tokom cjelokupnog trajanja.
- (3) Arhivski materijali će se označiti kao takvi tokom cjelokupnog trajanja, izuzev u slučajevima kada se koriste arhivski materijali u svrhu ilustrativnih prikaza.
- (4) Reprize, snimke i arhivski materijal u radijskim programima će biti označeni na početku, nakon svakog reklamnog bloka, te na kraju programa na odgovarajući način.

DIO TREĆI – ZAŠTITA MALOLJETNIKA

Član 19.

(Sadržaji pružalaca medijskih usluga namijenjeni maloljetnicima)

- (1) Konzumacija duhana i duhanskih proizvoda, alkohola i opojnih droga neće biti prikazivana u sadržajima prvenstveno namijenjenim maloljetnicima, osim ukoliko se takvim sadržajima ne ukazuje na njenu štetnost.
- (2) Svi oblici nasilja ili opasnog ponašanja koje bi maloljetnici lako mogli oponašati neće biti prikazivani u sadržajima prvenstveno namijenjenim maloljetnicima, osim ukoliko se takvim sadržajima ne ukazuje na njihovu štetnost.

Član 20.

(Učešće maloljetnika u sadržajima pružalaca medijskih usluga)

- (1) Zabranjena je svaka zloupotreba maloljetnika u sadržajima pružalaca medijskih usluga.
- (2) Bilo kakvo učešće maloljetnika u sadržajima uslovljeno je davanjem prethodne saglasnosti roditelja, staratelja ili drugih lica zakonski odgovornih za maloljetnika. Ova odredba se ne odnosi na slučajeve kada maloljetnici isključivo predstavljaju publiku koja ne učestvuje direktno u programskom sadržaju, na snimljene materijale koji služe za ilustraciju, a pri tome ne ugrožavaju dostojanstvo maloljetnika, kao što su npr. kolektivni snimci početka školske godine, snimci maloljetnika kao slučajnih prolaznika i sl.
- (3) Nagrade koje se dodjeljuju maloljetnicima će odgovarati njihovom uzrastu.
- (4) Direktno učešće maloljetnika u sadržajima ni na koji način im neće prouzrokovati uznemirenost ili strah, niti će im narušiti fizički, psihički i emotivni razvoj i dostojanstvo, nezavisno od toga da li je sam maloljetnik, ili njegov roditelj ili staratelj ili drugo zakonski odgovorno lice, dalo saglasnost.
- (5) Pružalac medijske usluge neće od maloljetnika tražiti mišljenje vezano za privatna porodična pitanja, niti o temama koje mogu biti van domena njihovog rasuđivanja.
- (6) Zabranjeno je korištenje maloljetnika u političke svrhe.

Član 21.

(Izveštavanje o krivičnim djelima/postupcima u koje su umiješani maloljetnici)

- (1) Ne smiju se objavljivati ime i drugi podaci koji otkrivaju identitet maloljetnika umiješanih u krivična djela/postupke, u svim fazama postupka. U slučajevima u kojima su primjenjive zakonske zabrane ili ograničenja otkrivanja identiteta maloljetnika, pružalac medijske usluge će naročito obratiti pažnju da ne objavljuje informacije koje bi mogle otkriti ili uputiti na trag koji bi mogao dovesti do identifikacije maloljetnika koji bi mogli biti uključeni kao žrtve, svjedoci, osumnjičeni ili na drugi način umiješani u istragu ili sudski postupak u vezi s krivičnim djelom. Također, posebna pažnja će se obratiti pri objavljivanju informacija koje bi, u kombinaciji s informacijama objavljenim drugdje, mogle dovesti do otkrivanja identiteta maloljetnika.
- (2) Neće se objavljivati informacije o toku krivičnog postupka protiv maloljetnika, o odluci donesenoj u tom postupku, niti će se vršiti audio ili video snimanje toka tog postupka.
- (3) Pravosnažna sudska odluka u postupku protiv maloljetnika ili mlađeg punoljetnika se može objaviti, ali bez navođenja njegovih ličnih podataka ili podataka na osnovu kojih se može utvrditi njegov identitet. Naprijed navedeno primijenit će se i ukoliko se radi o krivičnim djelima učinjenim na štetu maloljetnika, kao i u slučajevima kada su maloljetnici svjedoci.
- (4) Pri objavljivanju informacija u vezi s krivičnim djelima/postupcima, pružalac medijske usluge će obratiti posebnu pažnju na ranjivi položaj maloljetnog lica koje je uključeno u slučaj kao žrtva ili svjedok. Ovo se naročito odnosi na objavljivanje imena, adrese stanovanja, fotografije ili video zapisa dotičnog lica, škole koju pohađa ili radnog mjesta.

- (5) Posebna pažnja će se posvetiti zaštiti identiteta maloljetnika na bilo koji način umiješanih u seksualno nasilje. U svim takvim slučajevima, informacije o identitetu se mogu objavljivati samo po prethodno pribavljenom odobrenju nadležnog organa.

Član 22.

(Obaveza zaštite maloljetnika i kategorizacije sadržaja)

- (1) Pružalac medijske usluge će osigurati zaštitu maloljetnika od potencijalno neprimjerenih i štetnih sadržaja.
- (2) Pružalac medijske usluge je odgovoran za kategorizaciju svih sadržaja koje pruža.
- (3) Pružalac medijske usluge, pri kategorizaciji sadržaja, treba obratiti pažnju na moguće etičke i druge društvene posljedice prikazivanja tih sadržaja, pri čemu posebno trebaju uzeti u obzir sljedeće:
 - a) da li su nasilje, posljedice nasilja ili ponašanje koje se može lako imitirati i koje može biti štetno za zdravlje i sigurnost ljudi pozitivno vrednovani, odnosno prikazani kao društveno prihvatljivi ili sugerisani kao način rješavanja konflikata/problema;
 - b) da li su maloljetnici prikazani kao objekti/žrtve nasilja;
 - c) stepen realističnosti prikaza scena nasilja, posljedica nasilja ili ponašanja koje se može lako imitirati i koje može biti štetno za zdravlje i sigurnost ljudi;
 - d) učestalost, slikovitost i detaljan prikaz scena nasilja, seksualnih aktivnosti, neprimjerenog jezika, sugestivnih oblika ponašanja koje se može lako imitirati i koje može biti štetno za zdravlje i sigurnost ljudi;
 - e) da li se radi o prikazu ponašanja uvredljivog za ljudsko dostojanstvo;
 - f) učestalost i intenzitet i trajanje krupnih kadrova i/ili detaljnih verbalnih, grafičkih i/ili tekstualnih opisa brutalnosti i vulgarnosti;
 - g) prateće estetske efekte (muzika, maske, šminka, itd.) koji mogu djelovati uznemiravajuće ili stvarati strah kod publike;
 - h) kontekst i/ili programski žanr u kojem se sadržaji prikazuju.

Član 23.

(Sadržaji koji bi mogli ozbiljno narušiti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika)

- (1) Sadržaji koji bi mogli ozbiljno narušiti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika neće biti prikazivani u audiovizuelnim i radijskim programima. Ovi sadržaji uključuju, ali se ne ograničavaju na prikazivanje brutalnog i ekstremnog nasilja koje nije opravdano kontekstom, pornografske sadržaje sa elementima nasilja ili ekstremnih seksualnih fetiša i sl.
- (2) U medijskim uslugama na zahtjev, sadržaji iz stava (1) ovog člana se mogu prikazivati ukoliko postoji tehnička zaštita i ukoliko su izdvojeni od ostalih sadržaja kao poseban dio kataloga.

Član 24.

(Sadržaji za koje je vjerovatno da bi mogli ugroziti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika)

- (1) Pružalac medijske usluge će osigurati zaštitu maloljetnika od sadržaja za koje je vjerovatno da bi mogli ugroziti njihov fizički, psihički ili moralni razvoj, bilo tehničkom zaštitom ili odgovarajućim rasporedom i označavanjem sadržaja. Ovi sadržaji uključuju, ali se ne ograničavaju na scene grubog nasilja, seksa, vulgarne izraze i prizore ili scene zloupotrebe alkohola i opojnih droga. Ova obaveza se ne odnosi na informativno-političke i programe o tekućim događajima, na koje se primjenjuje član 9. ovog kodeksa.
- (2) Zabranjeno je prikazivanje pornografskog sadržaja bez tehničke zaštite. Pored toga, u medijskim uslugama na zahtjev, pornografski sadržaj će biti izdvojen od ostalih sadržaja kao poseban dio kataloga.

Član 25.

(Raspored i označavanje sadržaja u svrhu zaštite maloljetnika)

- (1) Sadržaji za koje je vjerovatno da bi mogli ugroziti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika, koji se prikazuju bez tehničke zaštite, će biti označeni odgovarajućom grafičkom oznakom koja će biti jasno istaknuta na ekranu tokom cijelog njihovog trajanja.
- (2) Grafičke oznake se odnose na sljedeće kategorije sadržaja i primjenjuju se kako slijedi:
 - a) Kategorija 12+: sadržaji koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 12 godina će se prikazivati između 20:00 i 06:00 sati, uključujući ali ne ograničavajući se na:
 - 1) sadržaje u kojima se povremeno prikazuju scene nasilja i posljedice tog nasilja, bez prikazivanja detaljnih scena istog, a koje imaju jako uredničko/umjetničko opravdanje;
 - 2) sadržaje u kojima se prikazuje prirodna nagost bez seksualnog konteksta, te scene seksualne aktivnosti koje su kratke i prikazane na diskretan način;
 - 3) sadržaje u kojima su povremeno zastupljene blage psovke koje su opravdane kontekstom.
 - b) Kategorija 16+: sadržaji koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 16 godina će se prikazivati između 22:00 i 06:00 sati, uključujući ali ne ograničavajući se na:
 - 1) sadržaje u kojima se povremeno prikazuju scene umjerenog nasilja i posljedice tog nasilja, uključujući i detaljno prikazivanje povreda, ozbiljnih rana i krvi, posebno ukoliko je takvo nasilje predstavljeno kao prihvatljivo i ukoliko se može lako imitirati;
 - 2) sadržaje u kojima se prikazuju nagost i seksualnost, bez eksplicitnog prikazivanja spolnih organa i seksualnog odnosa, a koji su opravdani kontekstom i čija primarna namjena nije podizanje seksualnog uzbuđenja ili stimulacija publike;
 - 3) umjerenu upotrebu neprimjerenog jezika sa šalama i izrazima čija je namjera provociranje i uznemiravanje, te umjereno korištenje vulgarnih izraza i psovki.

- c) Kategorija 18+: sadržaji koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 18 godina će se prikazivati između 24:00 i 06:00 sati, uključujući ali ne ograničavajući se na:
- 1) prikaze teškog nasilja i teških i zastrašujućih posljedica nasilja i eksplicitan prikaz scena seksualnog nasilja;
 - 2) detaljne prikaze seksualnih aktivnosti u sadržajima čija primarna namjera nije podizanje seksualnog uzbuđenja ili stimulacija publike;
 - 3) sadržaje čija je primarna namjera podizanje seksualnog uzbuđenja ili stimulacija publike, a koji prikazuju nagost u zavodljivim, provokativnim seksualnim položajima bez eksplicitnog prikazivanja polnih organa tokom seksualnog odnosa;
 - 4) sadržaje u kojima se često upotrebljavaju najgrublje psovke i vulgarni izrazi.
- (3) Sadržaji koji ne sadrže elemente koji bi mogli narušiti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika mogu se prikazivati bez vremenskog ograničenja i ne označavaju se grafičkim oznakama.
- (4) Sadržaji iz stava (2) ovog člana se u medijskim uslugama na zahtjev mogu prikazivati bez vremenskog ograničenja, uz obavezu postavljanja grafičkih oznaka u katalogu ponuđenih sadržaja. Iznimka su sadržaji koji spadaju u kategoriju 18+, koji mogu biti prikazivani bez vremenskog ograničenja samo ukoliko postoji tehnička zaštita. U suprotnom, ovi sadržaji će biti prikazivani između 24:00 i 06:00 sati.
- (5) Najave sadržaja iz stava (2) ovog člana neće uključivati opise i scene za koje je vjerovatno da bi mogli ugroziti fizički, psihički ili moralni razvoj maloljetnika. Najave ovih sadržaja će sadržavati grafičku oznaku koja određuje kategoriju u koju takav sadržaj spada.
- (6) Ovaj član se odnosi i na sadržaje pružaoca medijske usluge radija, s tim što se označavanje sadržaja u skladu s navedenom kategorizacijom vrši pomoću odgovarajućeg zvučnog upozorenja na početku i nakon svake pauze u takvom sadržaju.

DIO ČETVRTI – PRIMJENA

Član 26. (Primjena)

Na medijske usluge na zahtjev se ne primjenjuju odredbe čl. 5. do 7., 10., 12. stav (2), 16. i 18. ovog kodeksa.

DIO PETI – SANKCIJE

Član 27. (Sankcije)

Svako nepoštivanje ili kršenje odredbi ovog kodeksa rezultiraće izricanjem odgovarajućih sankcija, u skladu sa Zakonom o komunikacijama i propisom donesenim na osnovu tog zakona.

DIO ŠESTI – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.
(Poštivanje ostalih propisa)

- (1) Ništa u odredbama ovog kodeksa ne isključuje obavezu pružaoca medijske usluge da se pridržava drugih relevantnih zakona i propisa.
- (2) Sve imenice napisane u jednom gramatičkom rodu i koje se odnose na lica, a koriste se u ovom kodeksu, odnose se na pripadnike oba spola.

Član 29.
(Prestanak važenja propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog kodeksa prestaje važiti Kodeks o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija („Službeni glasnik BiH”, br. 98/11 i 78/13).
- (2) Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog kodeksa nisu pravosnažno okončani završit će se po odredbama Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Član 30.
(Stupanje na snagu)

Ovaj kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Predsjedavajući Vijeća Agencije

Plamenko Čustović

U Sarajevu, 18.12.2015. godine
Broj: 03-02-2-3122-1/15